

ad valvas

WEEKBLAD VRIJE UNIVERSITEIT

Brief van UBLS-rector luidt nieuwe fase in

Samenwerking VU met multi-raciale universiteit in Zuidelijk Afrika

Naar verwachting zal de VU nu daadwerkelijk gaan samenwerken met een „zwarte” universiteit in Zuidelijk Afrika. De brief van de rector van de Universiteit van Botswana, Lesotho en Swaziland (UBLS), prof. dr. N. O. H. Setidisho, van begin juli met het verzoek om onder auspiciën van de NUFFIC een samenwerkingsplan te ontwikkelen werd positief beoordeeld binnen de VU-muren. Gedacht wordt aan samenwerking met de Botswana-campus op het gebied van de aard- en milieuwetenschappen, waar men zich aldaar aan wijdt. Verder wordt steun gevraagd voor het op de Botswana-campus te vestigen Nationaal Onderzoeksinstituut voor de sociaal-ekonomische ontwikkeling. Het gaat hierbij om hulp in de zin van gebouwen, materiële uitrusting en personele steun.

Februari vorig jaar besloot de universiteitsraad reeds prioriteit te verlenen aan samenwerking met de UBLS in het kader van het VU-beleid ten aanzien van Zuidelijke Afrika, maar van die samenwerking kwam vooralsnog niets terecht: het toen nog bestaande verdrag tussen de VU en de Zuidafrikaanse Universiteit van Potchefstroom bleek een obstakel te vormen. De VU nam weliswaar in diezelfde u-raadsvergadering tegenover de blanke zusterinstelling het duidelijke standpunt in dat de apartheid zowel uit ethische als uit politieke overwegingen moest worden afgewezen, maar

Dit alles resulteerde tenslotte in een vertrouwelijk schrijven van de rector van de UBLS, waarin hij meedeelde onder de bestaande omstandigheden geen mogelijkheid voor samenwerking tussen UBLS en VU te zien. Zoals bekend werd het verdrag met Potchefstroom tenslotte op 8 oktober 1974 opgezegd, nadat de VU haar definitieve houding tegenover de Zuidafrikaanse universiteit had bepaald.

Vrij snel na de brief van de UBLS-rector — maart 1974 — vroeg het college van bestuur van de VU aan de NUFFIC (Netherlands Universities Foundation For Interna-

tionale Cooperation) te onderzoeken of er mogelijkheden voor Nederlandse universitaire hulp aan de UBLS waren. Het college achtte het wenselijk eventuele samenwerking, al dan niet met inschakeling van de VU, onder auspiciën van de NUFFIC te ondernemen.

De UBLS zelf

Het begin van de UBLS lag in Lesotho. Op 1 januari 1964 kreeg het oorspronkelijke Pius XII College te Roma, Lesotho, officieel de status van universiteit voor de drie landen. Na de onafhankelijkheid werd de naam gewijzigd in University of Botswana, Lesotho and Swaziland: samenwerking was noodzakelijk vanwege de geringe bevolkingsomvang — in totaal 2 miljoen —, gebrek aan geld en de geringe capaciteit van het onderwijsstelsel in de drie landen afzonderlijk. Zo zijn er nu drie met elkaar verbonden campussen, maar ruimtelijk liggen ze op een afstand van zo'n 800 kilometer van elkaar, wat de samenwerking niet eenvoudig maakt, terwijl bovendien politieke en kulturele verschillen een rol spelen.

De UBLS is het enige formele samenwerkingsorgaan tussen de drie landen. In het rapport van de NUFFIC-reizigers wordt de onderlinge samenwerking tussen de landen mede van groot belang geacht omdat de UBLS „in Zuidelijk Afrika nog de enige onafhankelijke en multi-raciale instelling is voor de opleiding van de zwarte bevolking op basis van gelijkwaardigheid en vrijheid”.

UBLS-beleid

Grondslag voor het UBLS-beleid is, aldus het rapport, dienstbaarheid aan de sociale en ekonomische ontwikkeling van de drie landen. De landen zijn eensgezind in hun idee dat de universiteit niet de allure van het konventionele Engelse type moet krijgen, maar gericht moet zijn op het leveren van bijdragen tot de maatschappelijke ontwikkeling. Over de praktische uitwerking hiervan bestaan overigens verschillen in opvatting, mede omdat de drie overheden niet eenstemmig zijn over de rol van de universiteit in het nationale ontwikkelingsbeleid.

In augustus vorig jaar werd toen in het kader van een eerste oriëntatieris van de NUFFIC aan universiteiten in Oost- en Zuidelijk Afrika door drs. H. J. Mastebroek (NUFFIC) en drs. R. C. E. Kapteyn (VU) ook een bezoek aan de UBLS gebracht. Volgens hun rapportage was er een „duidelijke belangstelling voor samenwerking” bij de UBLS te bespeuren. Nu lijkt het er dan voor de VU van te komen.

Geografie en ekonomie

Botswana, Lesotho en Swaziland zijn drie verspreid van elkaar liggende landen die bijna geheel ingesloten worden door Zuid-Afrika. Hoewel deze voormalige Britse protectoraten sinds het begin van de jaren zestig onafhankelijk zijn, bestaat er een voortdurende dreiging van politieke en ekonomische sancties van de zijde van Zuid-Afrika. De landen zijn lid van de Zuidafrikaanse Douane Unie. Hun ekono-

DEZE WEEK:

- Oost en west gaan met elkaar praten op de VU van 1 tot en met 6 september over het thema 'East-West Perspectives: Theories and Policies', pag. 2.
- De VU verleent dit jaar drie eredoctoraten; KOM IN 1975 biedt de eerstejaars voor elk wat wils, pag. 3.
- De nieuwe (prot. chr.) Hogere Beroepsopleiding voor Verpleegkundigen begon deze week met een bijeenkomst van bestuur en studenten in het VU-hoofgebouw, pag. 5.
- Seksuele voorlichting, wat moet je ermee aan op een christelijke universiteit als de VU in een verander(en)de tijd; de UR gaat er in het najaar eens goed over discussiëren, pag. 6 en 7.

De UBLS is grotendeels nog op de oorspronkelijke Roma-campus in Lesotho gehuisvest. De campussen in Botswana (Gaborone) en Swaziland (Kwalusheni en Luyengó) moeten in feite nog van de grond komen. In 1973 was het totale aantal studenten 925, terwijl de wetenschappelijke staf, die merendeels uit teruggekeerde Britten bestaat, 167 personen omvat. Het merendeel van de studenten is afkomstig uit de landen zelf. Circa 5% komt van elders, met name uit Zuid-Afrika en Rhodesië. Naar schatting zal het aantal studenten in 1980 gegroeid zijn tot 1500. In het hoogste bestuursorgaan van de UBLS hebben voorts regeringsvertegenwoordigers zitting.

In het NUFFIC-rapport wordt de behoefte aan samenwerking met andere universiteiten en instellingen geschetst als voortkomend uit de geografisch geïsoleerde positie en de financieel zwakke basis, terwijl ook het grootste deel van de staf nog van buiten moet worden aangevuld. De behoefte aan kapitaal voor gebouwen en uitrusting wordt „waarschijnlijk het meest nijpend” genoemd. Met name ten behoeve van het groeiende aantal studenten moeten dringend studenten- en stafhuizen worden gebouwd. Ook is ondersteuning nodig in de zin van professionele relaties, bijvoorbeeld door correspondentie, bezoeken van gasthoogleraren, het organiseren van seminars etc.

(JvdV)

Advertentie

(advertentie)

typistes
magazijnkrachten
paramedische
krachten

uitzendbureau

aktie
68

Heilige-
weg
22.02.41*

Over Ad Valvas

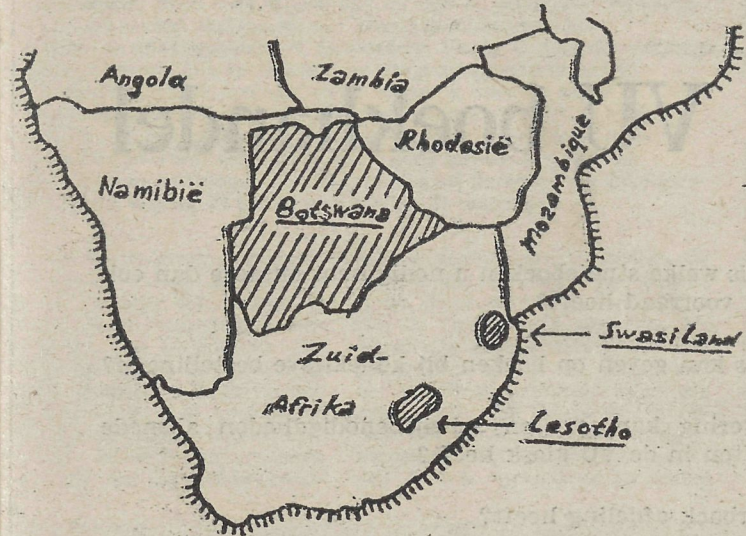
De redactie van Ad Valvas wil ook het nieuwe studiejaar zoveel mogelijk vorm en inhoud trachten te geven aan het gestelde ideaal te fungeren als een goed en waardig centraal communicatiemedium voor de universitaire bevolking op basis van journalistieke onafhankelijkheid.

Wekelijks een blad uitgeven dat niet alleen kwantitatief, maar veeleer nog kwalitatief op een verantwoord hoog peil staat, is geen eenvoudige zaak. Temeer niet waar de redaktionele bezetting minimaal is vooralsnog.

Wij vragen u begrip daarvoor, maar willen u er tevens op wijzen dat Ad Valvas voor u, lezers en lezeressen, wordt samengesteld. Ad Valvas is te zien als een oud-Griekse 'agora', een marktplaats waar nieuws en opinies worden uitgewisseld. De redactie heeft daarbij met name een coördinerende taak. Laat daarom eens iets van u horen in de vorm van tips of bijdragen, ook als de redactie u daar niet om vraagt of de materie zelf beschrijft. Het is in uw eigen belang, dunkt ons. Maar evenzeer in dat van de universitaire leefgemeenschap.

Tenslotte willen wij journalistiek geïnteresseerden erop attent maken dat de redactie best nog enige korrespondenten kan gebruiken. Voor hun geregelde leveran-

Vervolg op pagina 2

besloot toch het bestaande uitwisselingsverdrag van docenten te handhaven, zij het in de vorm van een kritische dialoog.

Kort daarop volgde een open brief van leden uit de VU-gemeenschap aan de UBLS waarin de handhaving van het verdrag een „onthutsend besluit” werd genoemd. Maanden voordien — oktober 1973 — had de Zuidafrikaan dr. G. M. Setiloane, vice-directeur van de Luthuli Memorial Foundation, tijdens een bezoek aan de VU gezegd, dat hij het „ontzettend moeilijk” vond om als Luthuli Foundation tegen de Universiteit van Botswana te zeggen dat de VU „bereid is uw vriend te zijn”, terwijl er tevens een relatie met de Potchefstroomse universiteit bestond.

(advertenties)

VU Boekhandel

Weet u dat...
Zie pagina 2

Advertentie

KUPERUS BV

Erkend
automobiel verhuurbedrijf
Middenweg 175, Amsterdam
Tel. 35 87 90

Mercedes, BMW, Opel, Ford,
Daf, Renault, Volkswagen

★
op vertoon van
college-kaart
20% KORTING.

★
Bestelwagens tot 13M³
diesels.

WELKOM

Een universiteit leeft van vers bloed; bij gebrek aan toevoer van deze merkwaardige vloeistof zou zij na twee jaren ziek, na vijf jaren stervende zijn. Immers, wat men ook moge zeggen, het is dwaasheid dat een academische instelling enkel op onderzoek of laboratoriumwerk en studeerbekwaamheid zou kunnen teren. Reeds daarom begroeten wij de komst van velen met vreugde. Bovendien, wanneer ik mij als rector magnificus tot u richt, mag ik er aan toevoegen dat voor hoogleraren een van de grote aantrekkelijkheden van hun ambt vormt het omgaan met jonge mensen. Wij hebben indertijd soms onder zonniger omstandigheden — vóór 1940 — soms in moeilijker tijden — in de Tweede Wereldoorlog — gestudeerd. Maar wij hopen in alle geval dat u die een nieuw hoofdstuk in uw leven opslaat, later nooit spijt zult gevoelen voor het „studeren gaan” te hebben gekozen. U kunt iets van uw verblijf aan de universiteit maken, ondanks het feit dat u ieder afzonderlijk één uit velen bent. Ik geef toe dat wij op dit ogenblik van massavorming in universitaire kring last hebben, dat er vormelijkheid dreigt, dat de formulierenregen te overvloedig valt. Maar zij die aan de Vrije Universiteit voor het leven onderrichten en onderzoeken, doen dan toch in meerderheid hun best om de universiteit te laten blijven wat zij vroeger was: een bijzondere gemeenschap, die thans bedreigd door het gevaar van „leerfabriek” te worden, triomfantelijk dit gevaar hoopt te overwinnen, zoals zij vroeger andere narigheden te boven kwam. Het is duidelijk dat bij uw inschrijving als student slechts één vreugdevol: het beste toegewenst, kan klinken.

I. A. Diepenhorst
Rector Magnificus